

НАЦИОНАЛНА РАМКА НА КВАЛИФИКАЦИИ – НАЦИОНАЛНИ ПЕРС ТЕКТИВИ

Наташа Јаневска, државен советник
23 Фебруари 2017, Скопје

СОДРЖИНА

- ▶ Улогата на МРК (заснованост, улога, структура)
- ▶ Процеси
- ▶ Корисници
- ▶ Национални перспективи

ШТО ПРЕТСТАВУВА МРК

- Национален **стандард** кој го регулира стекнувањето и користењето на квалификациите.
- Единствена, целосна и системски уредена **структура** за систематизирање, опишување и развој на квалификациите во Република Македонија.
- **Основа** за пристап, трансвер, квалитет и транспарентност на квалификациите.
- **Инструмент** за:
 1. визија и реформи за модернизација на системот за образование и обука во контекст на доживотно учење
 2. комуникација и поддршка на заинтересираните страни (креатори на политики и корисници) за разбирање на системот за образование и обука и квалификациите.
- **Алатка** за:
 1. доверба во квалитетот на образовниот систем и стекнатите квалификациите и
 2. воспоставена рамнотежа помеѓу образованието и обуката и потребите на пазарот на труд

ЗАСНОВАНОСТ

Документ: „Македонска
рамка за квалификации
– појдовни основи,, 2013

Закон за Национална рамка за
квалификации,
(сл.весник 137/2013)

СТРУКТУРА НА МРК

- Македонската рамка на квалификации опфаќа:
 1. **осум нивоа** на квалификации
 2. **шест поднивоа** (на барање на работодавачите)
- Нивоа на квалификации - **описи** кои се засноваат на **резултати на учење** (**знаење, вештини и компетенции** (самостојност и одговорност))
- Обем на квалификации - број на **кредити** со кои се вреднува работата што треба да ја оствари кандидатот за постигнување на резултатите од учење.
- **Јавен документ** – диплома/сертификат
- Тела –
 1. **Национален одбор за Македонската рамка за квалификации**
 2. **Секторски комисии за квалификации – стручно тело**
- **Регистер** – упис на одобрени квалификации

Квалификациите претставуваат збир на сертифицирани и документирани резултати на учење (знаења, вештини и компетенции) согласно дадени стандарди, без оглед на тоа како и каде се стекнати.

МРК ниво		ОПИСИ	ЕРК ниво
VIII		III циклус на студии (докторски) (≥ 3 години, 180 ECTS)	8
VII	VIIA	II циклус академски студии (60/120 ECTS)	7
	VII B	II циклус стручни студии (60/120 ECTS)	
VI	VIA	I циклус студии (240 ECTS)	6
	VIB	I циклус студии (180 ECTS)	
V	VA	Стручни студии (60/120 ECTS) Краток циклус на студии	5
	VB	Пост-средно образование (60/120)	
IV		Средно образование, 4 години(240)	4
III		Средно образование, 3 години (180)	3
II		Стручно оспособување до 2 години (60–120)	2
I		Основно образование, 9 години	1

ПРОЦЕС

➤ Национален и меѓународен

1. процес на учење и експертиза
2. процес на одредување на резултати од учењето и оценување на нивното постигнување
3. процес на воспоставување на рамнотежа помеѓу и образованието и обуката и пазарот на труд
4. процес на соработка
5. процес на размена на искуства и добри практики
6. процес на валидација на формалното и информалното учење
7. процес на доверба

ПРОЦЕС – КВАЛИФИКАЦИЈА, ВРАБОТУВАЊЕ

вработливост

Поседување на вештини, знаења, разбирање и лични особини што ѝ овозможуваат на една личност со поголема веројатност да избере сигурно занимање со кое ќе може да биде задоволна и успешна од што имаат придобивки самите тие, работодавачите, општеството и стопанството (економијата)

- Изјава за тоа што се очекува да знае, да разбира или да биде способен да направи ученикот, по завршување на образовниот процес.
- Збир од знаења, вештини, способности, ставови и разбирања што ќе ги постигне поединецот

резултати од учењето

ПРОЦЕС - ПОВРЗУВАЊЕ НА МРК СО ЕРК

- ▶ Процес со кој се воспоставува врска помеѓу нивоата на националните квалификации дефинирани во НРК и 8-те нивоа на ЕРК
- ▶ транспарентен начин на развој и имплементација на НРК
- ▶ еѓусекторски пристап и интернационализација
- ▶ Процес на доверба во квалификациите стекнати во Република Македонија
- ▶ Довербата зависи од веродостојноста на резултатите од учењето на национално ниво и од транспарентноста на процедурите на споредување на МРК со ЕРК
- ▶ Консензус помеѓу засегнатите страни

Поврзувањето
на МРК со ЕРК
се заснова на
објективност и
консензус како
елементи на
доверба

ПРОЦЕС - УЛОГА НА СОЦИЈАЛНИТЕ ПАРТНЕРИ

- ▶ Развојот на МРК, Закон за НРК, Стратегии, Методологии, Процедури
- ▶ Развој на стандарди на занимање, стандарди на квалификации, стандарди за практична работа
- ▶ Наставни програми (работодавачи, наставници)
- ▶ Анализа на секторот и анализа на пазарот на труд
- ▶ Осигурување на квалитет - вклучување во анализата на квалитетот на квалификациите преку учеството во работни тела, Комисии, Советот за стручно образование и обука, Советот за образование на возрасните, Националниот Одбор за МРК и Секторските комисии за квалификации
- ▶ Процесот на поврзување на МРК со ЕРК

КОРИСНИЦИ НА МРК

- **Работодавачите и Коморите** - го согледуваат ВИДОТ на вештини и квалификации потребни за вработување;
- **Претпријатијата** - ги подобруваат вештините на своите вработени;
- **Агенцијата за вработување на РМ** - ги користат квалификациите од МРК;
- **Поединците** - ја согледуваат врската помеѓу ВИДОТ и НИВОТО на квалификацијата;
- **Носителите на квалификации** - како основа за меѓународно признавање;
- **Креаторите на политики за образование и обука** – за реформи
- **Економијата и општеството** - квалификациите во МРК се усогласени со економско социјалните и културни потреби на државата.

НАЦИОНАЛНИ ПЕРСПЕКТИВИ

Документ: Патоказ за понатамошна имплементација на НРК

(8 работни пакети)

РП 1: Концептуална рамка

РП 2: Институционална поставеност на МРК и вклученост на заинтересираните страни

РП 3: Примена на резултатите од учењето

РП 4: Развој и примена на системот за валидација на неформалното и информалното учење

РП 5: Вклучување на квалификациите во МРК

РП 6: Осигурување на квалитет

РП 7: Леги латива

РП 8: Осигурување на квалитет во примената на Патоказот

НАЦИОНАЛНИ ПЕРСПЕКТИВИ

- Континуирано подигање на свеста за Националната рамка на квалификации
- Изготвен и публикуван речник на термини во согласност со НРК
- Вклученост на заинтересираните страни во процесот на имплементација на НРК
- Дефинирани улогите и одговорностите на различните актери и нивна комуникација, согласно Протоколот.
- Изградени капацитети на различните актери во согласност со нивната улога во системот на квалификации
- Зајакнати капацитети за поддршка на НРК и нивна меѓусебна соработка
- Анализи на моменталната состојба за примената на резултатите од учење (РУ)

НАЦИОНАЛНИ ПЕРСПЕКТИВИ

- Развиени насоки за примената на РУ и одржливост
- Изградени капацитети на различните актери во примената на РУ
- Примена на РУ (стандарди на занимања, стандарди на квалификации, наставни/ студиски програми, итн), вклучувајќи ги и кредитните системи.
- Дизајниран систем и процедури за валидација на неформалното и информалното учење (ВНИУ)
- Развиени насоки за ВНИУ и одржливост
- Изградени капацитети на различните актери во примената на системот за валидација
- Спроведување на ВНИУ

НАЦИОНАЛНИ ПЕРСПЕКТИВИ

- Дизајниран систем за вклучување на квалификации во МРК (процедури, стандарди на занимања, стандарди на квалификации)
- Изградени капацитети на различните актери во примената на системот на квалификации
- Развиени стандарди на занимања
- Идентификувани и редизајнирани постојните квалификации земајќи ги предвид сите нивоа на НРК, врз основа стандарди и нивна соодветна распределба
- Анализа на системот за обезбедување на квалитет
- Сериозен пристап во процесот на осигурување на квалитет во квалификацискиот систем и развиени водичи и протоколи

НАЦИОНАЛНИ ПЕРСПЕКТИВИ

- Усогласен системот за обезбедување на квалитет со EQAVET и ESG (СОК во СОО и СОК во ВО)
- Развиени на насоки за обезбедување на квалитет
- Изградени капацитети на различните актери во примената на системот за обезбедување на квалитет
- Имплементиран системот за обезбедување на квалитет, вклучувајќи ја и валидација на квалификациите
- Развиени нови квалификации релевантни на пазарот на труд и вклучени во МРК врз основа на стандарди
- Развиен Регистар на МРК (стандарди, ИТ инфраструктура) и одржливост

НАЦИОНАЛНИ ПЕРСПЕКТИВИ

- Анализа на тековната законска регулатива
- Усогласени релевантните законите со Законот за НРК
- развиени и ревидирани протоколи и правилници релевантни за НРК систем и нивно тестирање
- Изготвени промотивни материјали за НРК

Функционален и одржлив НРК систем

МАКЕДОНСКА
РАМКА НА
КВАЛИФИКАЦИИ

БЛАГОДАРАМ НА ВНИМАНИЕТО

www.mrk.mk

[Наташа Јаневска, државен советник](#)

natasa.janevska@mon.gov.mk

